

[1] תלמוד בבלי אסכת ארילה ז' זאנז א

אמר רב שמואל בר יהודה: שלחה להם אסתר לחכמים, "קבעוני (ליום טוב, ולקרייה, להיות לי לשם. רש"י) לדורות". שלחו לה, "קנאה את מעוררת עלינו (שיאמרו האומות שלנו שמחים להזכיר מפלתך. רש"י) לבין האומות". שלחה להם, "כבר כתובה אני על דברי הימים למלכי מדי ופרס."

רב ורב חנינא ורבי יוחנן ורב הביבא מתנו: בבוליה סדר מועד כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעייל רבי יונתן: שלחה להם אסתר לחכמים, "כתבונא לדורות". שלחו לה, "הלא כתבתי לך שלישים (משלי כ"ב); שלישים ולא רבעים (צשלש מקומות יש לנו להזכיר מלחמת עמלק; צספר ואלה שמות וצמשנה תורה, וצספר שמואל א, טו), וזכו שמר שלמה צדכר ששילשתו אי אסכ רשאי לרצו. רש"י)". עד שמצאו לו מקרא כתוב בתורה כתב זאת זכרון בספר (שמות י"ז). כתב זאת: מה שכתוב כאן ובמשנה תורה, זכרון: מה שכתוב בנביאים, בספר: מה שכתוב במגילה. כתב זאת: מה שכתוב כאן, זכרון: מה שכתוב במשנה תורה, בספר: מה שכתוב בנביאים, דברי רבי יהושע. רבי אלעזר המודעי אומר: כתב זאת: מה שכתוב כאן ובמשנה תורה (דכל מה שכתוב צתורה קורא כתב אחד. רש"י), זכרון: מה שכתוב בנביאים, בספר: מה שכתוב במגילה.

אמר רב יהודה אמר שמואל: אסתר אינה מטמאה את הידים. למימרא דסבר שמואל אסתר לאו ברוח הקודש נאמרה? והאמר שמואל: אסתר ברוח הקודש נאמרה! נאמרה לקרות ולא נאמרה ליכתוב (נרי לפרי דכא דקאמר לא ניתנה ליכתב צרוח קודש אכל מדרצן ניתנה ליכתב ולקרות. תוס'. דמודה שמואל דלריכה כתיבה מדרצן. רשב"א). מיתבי רבי מאיר אומר: קהלת אינו מטמא את הידים, ומחלוקת בשיר השירים. רבי יוסי אומר: שיר השירים מטמא את הידים, ומחלוקת בקהלת. רבי שמעון אומר: קהלת מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל, אבל רות ושיר השירים ואסתר מטמאין את הידים. הוא דאמר ברבי יהושע (דאמר לעיל זאת: מה שכתוב צתורה, זכרון: מה שכתוב צמשנה תורה, צספר: מה שכתוב צנביאים, אכל צמגילה לא ניתנה ליכתב, אלא לגורסה על פה ולקרותה. רש"י).

[2] תלמוד בבלי אורח חיים ס"א תרצ"א ס"א א

(א) אין כותבין המגילה אלא בדין, על הגויל או על הקלף, כספר תורה; ואם כתבה במי עפצים וקנקנתום, כשרה. כתבה בשאר מיני צבעונים, פסולה. וצריכה שירטוט כתורה עצמה; ואין העור שלה צריך לעבד לשמה; וי"א שצריך עבוד לשמה.

(ב) היתה כתובה על הנייר או על עור שאינו מעובד, או שכתבה כותי או אפיקורס, פסולה; ודינה כספר תורה לענין היקף גויל וחטוטרות חתי"ץ ותליית ההי"ץ וקופי"ץ וכל גופות האותיות בצורתן ובחסרות ויתרות. הגה: גם צריך לכתבה מן הכתב (ר"ן), ולהוציא כל תיבה מפיו קודם שיכתבנה, כמו בספר תורה (מהרי"ק); ועושיין כל פרשיותיה סתומות, ואם עשאן פתוחות, פסולה (הגהות מיימוני פ"ב ופסקי מהרא"י סימן צ"ג כ"ג/); ובדיעבד אין לפסול מגילה משום חסירות ויתרות, דלא גרע מהשמיט בה הסופר אותיות, דכשרה (הגהות מיימוני פ"ב וא"ז), כמו שנתבאר סי' תר"צ סעיף ג'; וצריכה עמוד בסופה וחלק בראשה כדי להקיפה בו; וי"א שצריכה תגין, וי"א שאינה צריכה; הגה: ונהגו לתייגה, גם נהגו שלא לעשות לה עמוד כלל בסופה. (מהרי"ל).

[3] תלמוד בבלי אסכת ארילה ז' זאנז א

תניא, רבי אליעזר אומר: אסתר ברוח הקודש נאמרה, שנאמר (אסתר ו') ויאמר המן בלבו (מנא ידעו כותבי המגילה שכך אמר צלצו אלא רוח הקודש נגלה עליהם. רש"י). רבי עקיבא אומר: אסתר ברוח הקודש נאמרה, שנאמר (אסתר ב') ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל ראה. רבי מאיר אומר: אסתר ברוח הקודש נאמרה, שנאמר (אסתר ב') ויודע הדבר למרדכי (מי גלה לו רוח הקדש שרע עליו. רש"י). רבי יוסי בן דורמסקית אומר: אסתר ברוח הקודש נאמרה, שנאמר (אסתר ט') ובבזה לא שלחו את ידם (היאך ידעו מה עשו כחמוקיס. רש"י). אמר שמואל: אי הואי התם הוה אמינא מלתא דעדיפא מכולהו, שנאמר קימו וקבלו, קימו למעלה מה

שקיבלו למטה. אמר רבא: לכולהו אית להו פירכא לבר מדשמואל דלית ליה פירכא. דרבי אליעזר סברא הוא, דלא הוה איניש דחשיב למלכא כוותיה, והאי כי קא מפיש טובא ואמר (יציאו לזוש מלכות. רש"י), אדעתיה דנפשיה קאמר (שמע מינה זסת היתב בלזו. רש"י). דרבי עקיבא, דלמא כרבי אלעזר, דאמר: מלמד שכל אחד ואחד נדמתה לו באומתו (וכיו אומרים צפיקס: זו משלנו היא. רש"י). והא דרבי מאיר, דלמא כרבי חייא בר אבא, דאמר: בגתן ותרש שני טרשיים היו. והא דרבי יוסי בן דורמסקית, דלמא פריסתקי שדור (שלומים שלחו להם למדכי ואסתר שלא נגענו צפיקס שלא ירע למלך. רש"י). דשמואל ודאי לית ליה פירכא. אמר רבינא: היינו דאמרי אינשי: טבא הדא פלפלתא הריפתא ממלי צני קרי. רב יוסף אמר מהכא: (אסתר ט') וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים (מנא ידע את כעמיד? רש"י), רב נחמן בר יצחק אומר מהכא: וזכרם לא יסוף מזרעם.

[4] אשנה אסכת תצנת סרק 3 אשנה 1

חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז וחמשה בתשעה באב בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות ובטל התמיד והובקעה העיר ושרף אפוסטמוס את התורה והעמיד צלם בהיכל בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ וחרב הבית בראשונה ובשניה ונלכדה ביתר ונחרשה העיר משנכנס אב ממעטין בשמחה:

[5] תלאזו בה' אסכת תצנת צל כח צאזו א

הובקעה העיר בשבעה עשר הוה? והכתיב (ירמיהו נ"ב) בחדש הרביעי בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר, וכתיב בתריה (ירמיהו נ"ב) ותבקע העיר וגו'! אמר רבא: לא קשיא כאן בראשונה, כאן בשניה. דתניא: בראשונה הובקעה העיר בתשעה בתמוז, בשניה בשבעה עשר בו.

[6] תוספות אסכת ראש השנה צל יח צאזו א

זה תשעה בתמוז שבו הובקעה העיר. היינו צראשונה אצל צשניה הוצקע צי"ז ומשום הכי עצדין צי"ז תענית וכך צרייתא מתנין צירושלמי וגרסי' צה י"ז צתמוז ואע"ג דכתיב צקרא צתשעכ לחדש קלקול צשצנות היו שם ופליג אש"ס דיין ורזכא לומר דמתוך ערדתם עשו צשצונס ולא רזכא הפסוק לשנות מכמו שכיו סצורים.

[7] ש'צ'פ סרק א פסוק ט

וְהִכְלִי עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָבוּ | וְנִעְלָה אֶל־הַרְה' אֶל־בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וַיִּרְגְּזוּ מִדֶּרֶכָיו וְנִלְכְּסָה בְּאֲרוֹזֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תִהְיֶה וַדְּבַר־ה' מִירוּשָׁלַם:

[8] תלאזו בה' אסכת יואא צל כט צאזו א

אמר רב אסי: למה נמשלה אסתר לשחר (כלומר, לאילת השחר (תכילים כ3) - שלפי הגמ' מגילת טו: היא אמרה מזמור זה כשכגיעה לצית כללמים ונסתלקה ממנה שכינה, אמרה קלי קלי למה עצתני. ע"פ רש"י)? לומר לך, מה שחר סוף כל הלילה, אף אסתר סוף כל הנסים. והא איכא הנוכה! ניתנה לכתוב קא אמרינן. הניחא למאן דאמר אסתר ניתנה לכתוב, אלא למאן דאמר אסתר לא ניתנה לכתוב מאי איכא למימר? מוקים לה כרבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר. דאמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר: למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת? לומר לך, מה אילה זו, כל זמן שמגדלת, קרניה מפצילות, אף צדיקים, כל זמן שמרבינ בתפלה תפלתן נשמעת.